

El 27 de juliol de 2026 es compleixen **750 anys de la mort del rei Jaume I**, una bona ocasió per a mostrar a la ciutadania alzirenya, riberenca i valenciana alguns fets de la vida del rei, que ens servixen per a enfortir un sentiment identitari col·lectiu i posar en valor l'obra de Jaume I.

Per a l'**Arxiu Municipal d'Alzira**, l'objectiu d'este cicle és doble: sensibilitzar a la ciutadania sobre el patrimoni històric i documental en general i aprofitar la data històrica per a descobrir-los algunes de les joies del ric i únic fons documental de la ciutat d'Alzira, posseïdora de nombrosos documents des de la conquesta del monarca al segle XIII.

CICLE DE CONFERÈNCIES JAUME I

/////Els documents d'un rei

26/02 Un tresor documental: el Llibre de privilegis de l'Arxiu Municipal d'Alzira, amb Josepa Cortés. 18.30h.

26/03 La religiositat de Jaume I i Alzira, amb Vicent Pons. 18.30h.

23/04 La principal herència de Jaume I: la Séquia Reial d'Alzira, amb Tomàs Peris Albentosa. 19.00h.

28/05 L'últim any en la vida de Jaume I, amb Antoni Furió. 19.00h.

18/06 El llegat polític i jurídic de Jaume I: els Furs, amb José Ramón Chirivella. 19.00h.

24/09 Jaume I, el naixement de la moneda valenciana, amb Antoni Sendra. 19.00h.

22/10 La Crònica i la història, amb Ramon Ferrer. 19.00h.

26/11 Jaume I, a l'Arxiu Municipal d'Alzira. Del document a la memòria del rei, amb Salvador Vercher. 18.30h.

10/12 Entre realitat i simbolisme: la representació de la monarquia en l'*Aureum Opus* d'Alzira, amb Núria Ramon Marqués. 18.30h.

Aforament limitat. No cal inscriure's.

Carrer de la Salineria, 1. CP. 46600. Alzira

T: 962459650 arxiu@alzira.es

Horari Arxiu: dilluns-divendres (09.00-14.00h.)

Dimarts amb cita prèvia (16.00-18.00h.)

CICLE DE CONFERÈNCIES JAUME I

/////Els documents d'un rei

//// 26/02 Un tresor documental: el Llibre de privilegis de l'Arxiu Municipal d'Alzira, amb Josepa Cortés

L'Arxiu d'Alzira és un dels més grans i millor conservats dels arxius valencians i conserva documents molt antics i de gran valor històric. Entre aquests destaca un registre excepcional: el "Llibre de privilegis de la ciutat i regne de València", cartulari que reuneix les concessions reials que van regular els drets, llibertats i institucions del regne des de la conquesta de Jaume I. Un manuscrit d'alt valor polític i jurídic. Un objecte de luxe, amb una acurada execució material, nombroses miniatures i caplletres ornamentades. Josepa Cortés, professora de la Universitat de València i doctora, especialista en el Llibre de privilegis.

//// 26/03 La religiositat de Jaume I i Alzira, amb Vicent Pons Alós

L'espiritualitat del rei Jaume I va estar molt present de manera general en la configuració de la societat cristiana del nou Regne de València i especialment en la ciutat i terme d'Alzira.

Vicent Pons Alós, professor titular de Ciències i Tècniques Historiogràfiques de la Universitat de València des de 1983 fins a 2024 i des de 2008 és canonge arxiver i bibliotecari de la catedral de València.

//// 23/04 La principal herència de Jaume I: la Séquia Reial d'Alzira, amb Tomàs Peris Albentosa

La tipologia de séquies valencianes només inclou dues séquies construïdes per iniciativa de Jaume I: la de Vila-real i la d'Alzira. Cal recordar que fins a l'any 1845, l'actual Séquia Reial del Xúquer mantingué la denominació de Séquia d'Alzira. La disponibilitat d'aigua permeté crear un dels sistemes agraris més avançats i productius d'Europa.

La tasca investigadora de Tomàs Peris s'ha centrat a esbrinar la història d'Alzira, de la Ribera del Xúquer i del conjunt de séquies valencianes. Autor de nombrosos llibres sobre la matèria.

//// 28/05 L'últim any en la vida de Jaume I, amb Antoni Furió

La conferència reconstrueix l'últim any del regnat de Jaume I amb l'itinerari del monarca al llarg dels seus dominis, així com els greus problemes que hagué d'enfrontar: des de la relació amb els seus fills a la insurrecció general de la població musulmana al nou regne de València. També es tractaran els darrers dies de la seua vida a Alzira, les últimes disposicions ja moribund en el llit, acompanyat dels seus familiars, i la seua mort, amb la polèmica entorn al lloc on es va produir.

Antoni Furió, catedràtic d'Història Medieval (UV). Dins de les seues línies de recerca destaquen: història econòmica i social, finances i fiscalitat, desigualtats econòmiques o mobilitat social. Autor de nombroses publicacions com "El rei Conqueridor. Jaume I entre la història i la llegenda" (2007).

//// 18/06 El llegat polític i jurídic de Jaume I: els Furs, amb José Ramón Chirivella

Jaume I va instituir un regne valencià independent i va configurar un sistema jurídic

pactista privatiu per als seus pobladors: els Furs. La seua obra jurídica va anar ampliant-se pels seus successors, sense que pogueren ser revocables els furs per la mera voluntat del monarca.

José Ramón Chirivella, advocat i president de l'Associació de Juristes Valencians des de 2014. Col·laborador habitual en mitjans de comunicació.

//// 24/09 Jaume I, el naixement de la moneda valenciana, amb Antoni Sendra

Un dels principals signes d'identitat d'una comunitat és la seua moneda, i els valencians, durant quasi 500 anys, en van tindre la seua pròpia. Poc de temps després de la conquesta de València per Jaume I, el rei ordenava la creació d'una moneda pròpia i diferenciada dels seus altres territoris, privativa, i amb els seus signes diferenciadors. Pràcticament tots el reis valencians van encunyar moneda a València: diners, reals, florins, ducats i corones en els tres metalls monetaris per excel·lència: or, plata i billó.

Antoni Sendra és graduat en Història i màster en Patrimoni Cultural (UV), fundador i expresident de l'Associació Numismàtica Xúquer. Ha comissariat diverses exposicions i impartit nombroses conferències i és especialista en moneda valenciana.

//// 22/10 La Crònica i la història, amb Ramon Ferrer

La conferència tracta la concordança entre què diu la Crònica coneguda com a l'"Libre dels fets" i la realitat que s'exposa en altres documents.

Doctor i premi extraordinari en Història per la Universitat Literària de València. Acadèmic de número de la Reial Acadèmia de Cultura Valenciana. President de l'AVL des de 2011 fins a 2022.

//// 26/11 Jaume I, a l'Arxiu Municipal d'Alzira. Del document a la memòria del rei, amb Salvador Vercher

Jaume I, creador del Regne de València, també ho fou de municipis valencians com Alzira. L'Arxiu Municipal custodia més de 60 documents del rei, entre originals i còpies. La figura del Conqueridor també està present en els documents i expedients de l'Arxiu, no sols com a sobirà que emet documents, sinó també com a mite fundacional, element identitari i objecte d'estudi i reivindicació de la ciutat.

Salvador Vercher Lletí és doctor en Història (UV). La seua tesi versa sobre l'abastiment de cereals i carns a Alzira i el seu terme a finals del segle XIV i començaments del segle XV. Des de 2001 treballa com a tècnic a l'Arxiu Municipal d'Alzira.

//// 10/12 Entre realitat i simbolisme: la representació de la monarquia en l'"Aureum Opus" d'Alzira, amb Núria Ramon

A través de l'estudi iconogràfic i tècnic de les miniatures del Llibre de privilegis de la vila d'Alzira es demostra la relació entre imatge, dret i memòria política en un territori acabat de conquerir. El manuscrit es presenta com un testimoni clau de l'inici de la miniatura valenciana i de la construcció visual del poder reial baixmedieval.

Núria Ramon Marqués, professora titular de la UPV, investigadora dels manuscrits il·luminats medievals, especialment en l'àmbit valencià i en la Corona d'Aragó. Autora de nombroses publicacions de referència sobre la miniatura valenciana com la que podem trobar a l'"Aureum Opus".